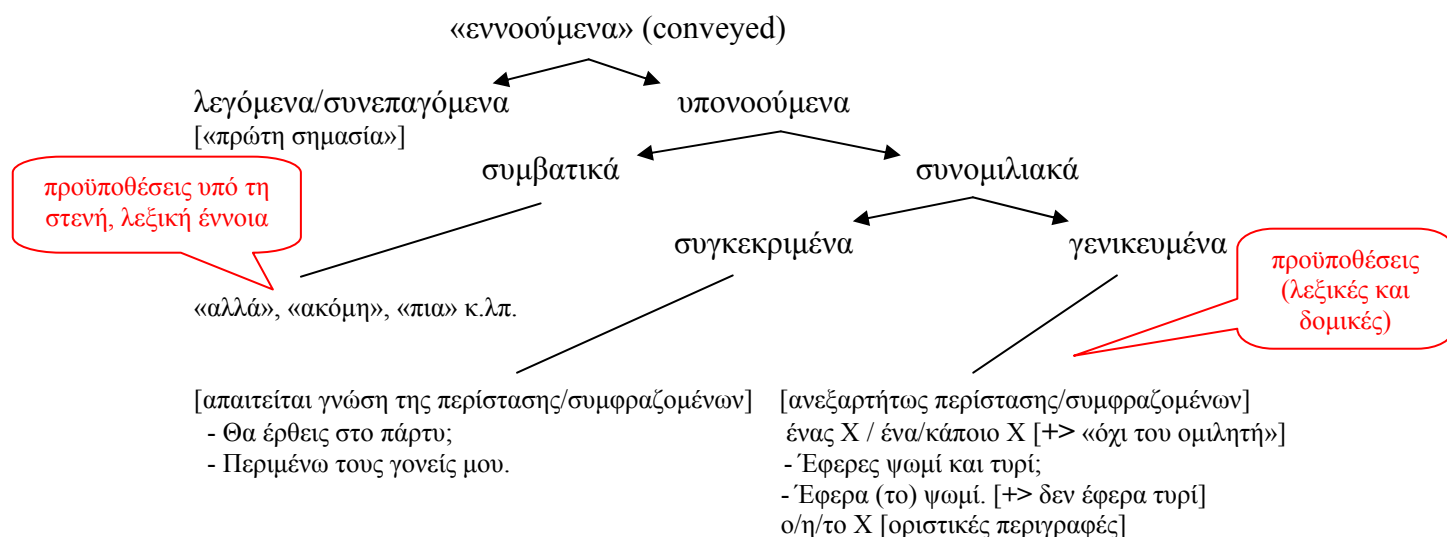

Υπονόηση

Αρχή της συνεργασίας: Η συμβολή σου στη συνομιλία [στο λόγο] να είναι η αναμενόμενη, όπως επιβάλλεται στο εκάστοτε στάδιο της (συν)ομιλίας, σύμφωνα με τον αποδεκτό σκοπό ή την κατεύθυνση της (συν)ομιλιακής ανταλλαγής στην οποία συμμετέχεις.

Συνομιλιακά αιτήματα:

- Ποσότητα**
 - Η συμβολή σου να είναι όσο αναμένεται πληροφοριακή και σύμφωνη με τους εκάστοτε στόχους ή ειδικές συμβάσεις της συνομιλίας
 - Η συμβολή σου να μην είναι περισσότερο/λιγότερο πληροφοριακή απ' όσο αναμένεται.
- Ποιότητα**
 - Μη λες αυτό που θεωρείς ψευδές
 - Μη λες αυτό για το οποίο δεν έχεις επαρκή τεκμηρίωση.
- Συνάφεια**
 - Να είσαι συναφής/σχετικός.
- Τρόπου**
 - Να αποφεύγεις ασάφειες
 - Να αποφεύγεις αμφισημίες/διφορούμενα
 - Να είσαι σύντομος (να αποφεύγεις πλατειασμούς)
 - Να έχει τάξη ο λόγος σου.

P. Grice, "Logic and Conversation",
στο *Studies in the way of words*.
Cambridge, Mass.: Harvard
University Press, 1989, σ. 22-40
(και σε πολλά ανθολόγια κειμένων
φιλοσοφίας της γλώσσας).

Με την πρόταση p **υπονοείται** η q ($p \rightarrow q$) από τον Π : α) τηρούνται η αρχή της συνεργασίας και γενικές προϋποθέσεις της συνομιλίας, β) λέει $[\Pi, p]$, γ) προκειμένου να τηρηθεί η συνθήκη (α): εννοεί $[\Pi, q]$, δ) ξέρει $[\Pi, [\xi\epsilon\rho\epsilon\iota [\Delta, [\epsilon\nu\nu\omicron\epsilon\iota [\Pi, q]]]]$ και ξέρει $[\Delta, [\xi\epsilon\rho\epsilon\iota [\Pi, [\xi\epsilon\rho\epsilon\iota [\Delta, [\epsilon\nu\nu\omicron\epsilon\iota [\Pi, q]]]]]]$, ε) εννοεί $[\Delta, q]$. (Π =πομπός, Δ =δέκτης)

Παραδείγματα:

Όπου δεν γίνεται επιλογή της αρχής της συνεργασίας:

[Ανταγωνιστικές μορφές λόγου:]

Όπου δεν παραβιάζονται σαφώς κάποια αιτήματα:

- Μου τέλειωσε η βενζίνη - Έχει βενζινάδικο στη γωνία
- Ο Μ. δεν πρέπει να έχει φιλενάδα αυτό τον καιρό - Πηγαίνει όμως συχνά στη Θεσσαλονίκη

Όπου παραβιάζεται κάποιο αίτημα λόγω σύγκρουσης με άλλο:

- Πού ζει ο Μ.; - Κάπου στα βόρεια προάστια

it hurts Jack / to think / that
Jill thinks he is hurting her /
by (him) being hurt / to think /
that she thinks he is hurting
her / by making her feel guilty
/ at hurting him / by (her)
thinking / that he is hurt / *da
capo sine fine* (R. D. Laing,
Knots, New York: Vintage
Books. 1960. σ. 13.)

τα συνομιλιακά αιτήματα τα βάζουμε σε λειτουργία τη στιγμή που τα παραβιάζουμε

Όπου γίνεται εκμετάλλευση κάποιου αιτήματος:

- (1α) «Αγαπητοί κύριοι, η φοιτήριά μου, Χ του Ψ, γνωρίζει άριστα την αγγλική, παρακολούθησε τα μαθήματά μου και εξετάστηκε σε αυτά με επιτυχία. Είναι εργατική και φιλόδοξη. Υμέτερος, κλπ.»
 (1β) (Οι γυναίκες είναι) γυναίκες! Ο πόλεμος είναι πόλεμος. Αυτά έχει η ζωή. Να είσαι ο εαυτός σου.
 (1β) - Να μην έχετε την παραμικρή αμφιβολία, κ. Ανυποψίαστε Πελάτη.
 (1β) "Methinks the lady doth protest too much."
 (2α) - Καλός φίλος είσαι! (Ειρωνεία)
 (2α) - «Γαϊδούρια!» (Μεταφορά)
 (2α) - Θα 'πια λίγο παραπάνω. (Μείωση)
 (2α) - Πέρασε όχι λίγη ώρα. (Λιτότης)
 (2α) - Γίγαντες οι παίκτες του Ολυμπιακού. (Υπερβολή)
 (2β) - Αυτή τη στιγμή μάλλον τον απατά.
 (3) - Τη Χ. την ξέρεις καλά; - Ωραίο καιρό κάνει σήμερα.
 (4α) [κρυπτική συνομιλία, παρουσία τρίτου προσώπου]
 (4β) "Never seek to tell thy love, / Love that never told can be."
 (4γ) «Η αοιδός Χ. παρήγαγε μια σειρά ήχων οι οποίοι, θα λέγαμε, αντιστοιχούσαν αρκετά πιστά στην παρτιτούρα της άριας που ερμήνευσε.»
 (4δ) Τον είδε και πέρασε στο απέναντι πεζοδρόμιο. Πέρασε στο απέναντι πεζοδρόμιο και τον είδε (βλ. προϋποθέσεις σχετικές με σειρά των όρων).

Υπονοήματα στις εικόνες;

Όπου τα υπονοήματα είναι συμβατικά:

[Προϋποθέσεις] (;)

Συνομιλιακοί δείκτες / Κατηγοριακοί οριοθέτες (hedging):

Προειδοποίηση παραβίασης	Αίτημα	Προειδοποίηση τήρησης
Εξ όσων γνωρίζω, ...	Ποσότητα	Χωρίς υπερβολή, ...
Ίσως ...	Ποιότητα	Η αλήθεια είναι ότι ... / Είμαι βέβαιος ότι ... / Ορκίζομαι να είπω την αλήθεια και μόνο την αλήθεια.
Άσχετο: ... / Παρεμπιπτόντως, ...	Συνάφεια	Λοιπόν, ... / Ας επιστρέψουμε στο θέμα μας.
Αν και δεν έχω ξεκάθαρη άποψη, ...	Τρόπος	Με απλά λόγια, ... / Απλώς ...

Συνομιλιακοί οριοθέτες:

Ούτως ειπείν / σα να λέμε / για να το πούμε έτσι / σχηματικά / ουσιαστικά / στην πραγματικότητα / κυριολεκτικά / μεταφορικά (μιλώντας) / αν μου επιτρέπεται η έκφραση / ποιητική αδειά / το υποτιθέμενο χ / που χ ο Θεός να το κάνει ... / ξέρω 'γω (y'know)

Μεταφορικοί συνομιλιακοί οριοθέτες:

Περίπου / χοντρικά / λίγο ως πολύ / σχετικά / κάπως / βιαστικά ...

Διαβαθμίσιμα υπονοήματα:

Όλοι πήγαν στο πάρτυ → Μερικοί πήγαν στο πάρτυ

Μερικοί πήγαν στο πάρτυ +> Όχι όλοι ...

Όταν κανείς αποφαινεται $A(e_n)$ μπορεί να εννοεί / υπονοεί (+>) $\sim A(e_{n-1}), \sim A(e_{n-2}), \dots, \sim A(e_1)$, εφόσον ισχύει η ακολουθία $\langle e_1, e_2, \dots, e_n \rangle$.

Ακολουθίες διαβαθμίσιμων (υπο)νοημάτων:

<όλοι, οι περισσότεροι, πολλοί, μερικοί, λίγοι> / <κανείς, όχι όλοι>

<και, ή>

<n, ..., 2, 1>

<εξαιρετικά/άριστα, πολύ καλά, καλά>

[επιτόνιση]

<καυτό, ζεστό> / <παγωμένο, κρύο, δροσερό>

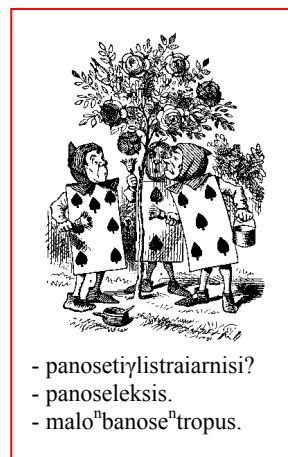
<πάντα, συχνά, μερικές φορές, καμιά φορά>

<κατάφερα να Χ, προσπάθησα να Χ, ήθελα να Χ>

<αναγκαστικά p, p, πιθανά p> / <βέβαιο ότι p, πιθανόν ότι p, δυνατόν / μπορεί να p>

<must, should, may>

<P να Χ, P ότι Χ, P που Χ>

- panosetiylistraianisi?
 - panoseleksis.
 - maloⁿbanoseⁿtropus.